

สภาองค์กรผู้บริโภค

(ประเทศไทย)

Thailand Consumers Council

คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ
ผู้บริโภค

สภาองค์กรผู้บริโภค

องค์การอิสระ
เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค
IndyConsumers

ภาค
ประชาชน

โดย : สารี อ่องสมหวัง

เลขาธิการ มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค

ที่ไปที่มาของสภาองค์กรผู้บริโภค

- มาตรา 57 รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 องค์การอิสระ
- มาตรา 61 รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 องค์การเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ
- มาตรา 46 รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 องค์การที่มีความเป็นอิสระเพื่อให้เกิดพลังในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค

มาตรา 57 รัฐธรรมนูญปี 2540

สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคมได้รับการคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งบัญญัติให้มี องค์การอิสระ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคในการให้ความเห็นในการตรา กฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนด มาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา 61 รัฐธรรมนูญปี 2550

สิทธิของบุคคล ซึ่งเป็นผู้บริโภค ย่อมได้รับการคุ้มครองในการ
ได้รับข้อมูลที่เป็นความจริง และมีสิทธิร้องเรียนเพื่อให้ได้รับการ
แก้ไขเยียวยาความเสียหาย รวมทั้งมีสิทธิรวมตัวกันเพื่อพิทักษ์
สิทธิผู้บริโภค ให้มี องค์การเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระ
จากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งประกอบด้วย ตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่
ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐใน
การตราและการบังคับใช้กฎหมายและกฎ และให้ความเห็นในการ
กำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งตรวจสอบ
และรายงานการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการคุ้มครอง
ผู้บริโภค ทั้งนี้ ให้รัฐสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการของ
องค์การอิสระดังกล่าวด้วย

องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

ม.61

มีสิทธิเปิดเผยชื่อ

สินค้าและบริการที่ **เอาเปรียบ** ประชาชน

มาตรา 46 รัฐธรรมนูญ 2560

มาตรา 46 สิทธิของผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง บุคคลย่อมมีสิทธิร่วมกันจัดตั้งองค์กรของผู้บริโภค เพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค และองค์กรของผู้บริโภคดังกล่าวมีสิทธิร่วมกันจัดตั้งเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระเพื่อให้เกิดพลังในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ ของผู้บริโภคโดยได้รับ การสนับสนุนจากรัฐ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้ง อำนาจในการเป็นตัวแทนของผู้บริโภค และการสนับสนุนด้านการเงินจากรัฐ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ สมควรมีกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

เส้นทางสู่การเป็น “สภาองค์กรผู้บริโภค”

เม.ย.
60

ประกาศใช้
รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560

พ.ค. –
ต.ค.60

- สคบ. ตั้งคณะกรรมการพิจารณาจัดทำ กม. ตาม มาตรา 46
- คอบช. ตั้งคณะทำงานยกร่าง กม. ม.46

- สคบ. นำร่าง พรบ. การรวมตัวจัดตั้งองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ... รับฟังความคิดเห็น ตามภูมิภาค
- เครือข่ายผู้บริโภคร่วมเสนอชื่อกฎหมาย “สภาองค์กรผู้บริโภคแห่งชาติ”

พ.ย.-
ธ.ค.60

ก.ค. – ต.ค. 61

มิ.ย.
61

ครม.อนุมัติหลักการ ร่าง พรบ.
สภาองค์กรผู้บริโภคแห่งชาติ
พ.ศ. ...

ครม. ส่งร่างกฎหมายให้คณะกรรมการกฤษฎีกา ตรวจร่าง และมีการแก้ไข
ร่างทั้งฉบับ โดยใช้ชื่อใหม่ว่า “พระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของ
ผู้บริโภค พ.ศ.”

22 พ.ค.62

เว็บไซต์ราชกิจจานุเบกษาเผยแพร่ พ.ร.บ.
การจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. 2562
มีผลบังคับใช้ 23 พ.ค.62

ม.ค. – ก.พ.62

- มค., สนช. รับหลักการ (ร่าง) การจัดตั้ง
สภาองค์กรผู้บริโภคแห่งชาติ
- กพ., มติ สนช. 159 ต่อ 0 เห็นชอบให้
ออกกฎหมาย พ.ร.บ. การจัดตั้งสภา

รู้จัก ‘องค์กรผู้บริโภค’

ตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. 2562

องค์การอิสระ
เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค
IndyConsumers

ภาค
ประชาชน

สภาองค์กรผู้บริโภค(ประเทศไทย) • Thailand Consumers Council

“องค์กรผู้บริโภค” คือใคร

‘องค์กรของผู้บริโภค’ คือ การรวมตัวกันของผู้บริโภค

องค์กรที่ไม่เป็นนิติบุคคล

ผู้บริโภค
10 คนขึ้นไป
รวมตัวกัน

มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภค
และไม่แสวงหากำไร

องค์กรที่เป็นนิติบุคคล

ส่วนใหญ่จะมีรูปแบบ
เป็นสมาคมหรือมูลนิธิ

ผู้บริโภครวมตัวกันไม่ว่าที่คนก็ตาม
จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย
มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภค
และไม่แสวงหากำไร

องค์การอิสระ
เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค
IndyConsumers

สภาองค์กรผู้บริโภค(ประเทศไทย) • Thailand Consumers Council

ใครมีสิทธิ ขึ้นทะเบียน “สภาองค์กรผู้บริโภค”

องค์กรผู้บริโภคแบบใด
มีสิทธิในการจัดตั้งสภาองค์กรผู้บริโภค

มีผลงานคุ้มครอง
ผู้บริโภคไม่น้อยกว่า 2 ปี

ไม่ถูกจัดตั้งขึ้น หรือครอบงำ
โดยผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคล
หรือโดยหน่วยงานของรัฐ
หรือพรรคการเมือง

ไม่รับเงินอุดหนุนจากภาครัฐกิจ
ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม
แต่สามารถรับเงิน
จากหน่วยงานรัฐได้

จดแจ้งสถานะองค์กร
กับนายทะเบียนกลาง
หรือนายทะเบียนจังหวัด
ตามกฎหมาย

องค์การอิสระ
เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค
IndyConsumers

ขั้นตอน การจัดตั้ง “สภาองค์กรผู้บริโภค”

ขั้นตอนการจัดตั้งสภาองค์กรผู้บริโภค

ตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. 2562

องค์กรผู้บริโภคที่
ได้จัดแจ้งสถานะ
ไม่น้อยกว่า 150 องค์กร
รวมตัวกันเข้าชื่อ
ต่อนายทะเบียนกลาง
เพื่อเป็น
‘ผู้เริ่มก่อการ’

ผู้เริ่มก่อการต้องทำหน้าที่
‘ประกาศเชิญชวน’
องค์กรผู้บริโภค
เพื่อเข้าร่วมจัดตั้ง
สภาองค์กรผู้บริโภคให้ได้
ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ
องค์กรผู้บริโภคที่
นายทะเบียนได้ประกาศไว้

อาจขอให้
นายทะเบียนกลาง
เป็นผู้ประกาศ
เชิญชวน ‘แทน’
ผู้เริ่มก่อการก็ได้

เมื่อรวบรวมองค์กรของ
ผู้บริโภคได้ครบถ้วนแล้ว
ให้แจ้งนายทะเบียนกลาง
พร้อมด้วยหลักฐาน
การยินยอมเข้าร่วม
ขององค์กรของผู้บริโภค

เมื่อนายทะเบียนกลางได้รับแจ้ง
และตรวจสอบความถูกต้อง
ครบถ้วนแล้ว ให้ประกาศ
การจัดตั้งสภาองค์กรผู้บริโภค
ในราชกิจจานุเบกษา
และทางระบบเทคโนโลยี -
สารสนเทศ ภายใน 30 วัน
นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

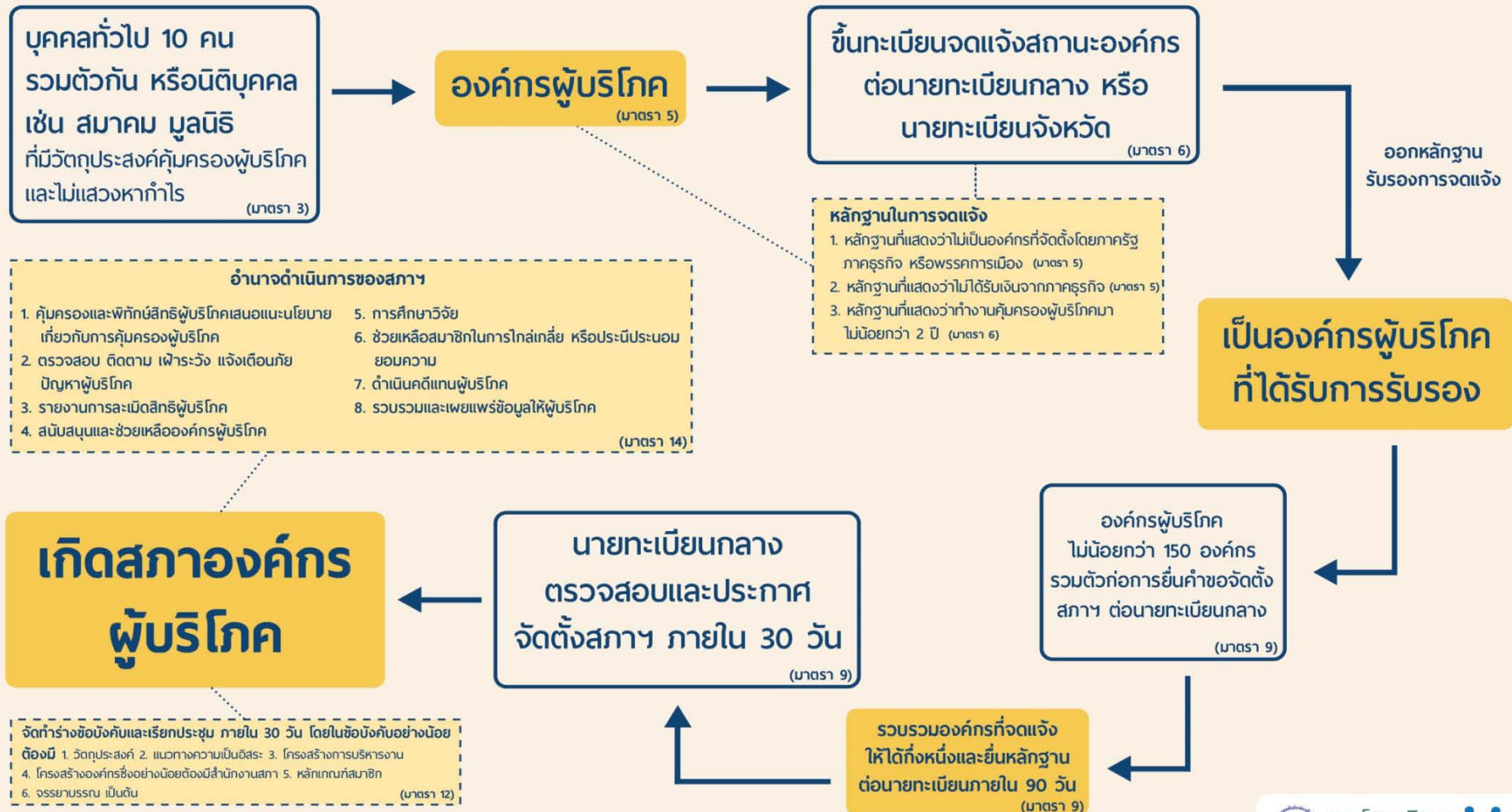
องค์การอิสระ
เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค
Thailand Consumers

สภาองค์กรผู้บริโภค(ประเทศไทย) • Thailand Consumers Council

ขั้นตอนการจัดตั้ง สภาองค์กรผู้บริโภค

ตาม (ร่าง) พรบ.การตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ...

11 เกณฑ์องค์กร สกฐิขึ้นทะเบียนจัดตั้ง สภาองค์กรของผู้บริโภค

ชื่อองค์กร

- มีป้ายชื่อถาวรและอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม

ระเบียบหรือข้อบังคับ ตราสารหรือข้อตกลงขององค์กร

- มีเอกสารให้ตรวจสอบได้ โดยอาจเขียนหรือพิมพ์ไว้ ก็ได้

วัตถุประสงค์

- มีเป็นลายลักษณ์อักษร จัดเก็บแบบค้นหาได้ง่าย
- มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภค

สถานภาพองค์กร

- เป็นองค์กรที่รวมตัวกันตามสิทธิที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

ระเบียบหรือข้อบังคับ ตราสารหรือข้อตกลงขององค์กร

- มีเอกสารให้ตรวจสอบได้

ที่ทำการองค์กร

- ทำการหรือติดต่อได้โดยสะดวก และควรมีป้ายชื่อแสดงไว้

11 เกณฑ์องค์กร สภารับทะเบียนจัดตั้ง สภาองค์กรของผู้บริโภค

คณะกรรมการ

ควรมีคณะกรรมการไม่น้อยกว่า 10 คน
โดยมีตำแหน่งพื้นฐาน ได้แก่

- ประธาน หรือเทียบเท่า เช่น นายกสมาคม
- รองประธาน หรือเทียบเท่า เช่น อุปนายกสมาคม
- เลขานุการ
- ทรัพย์สิน

เจ้าหน้าที่ หรือคนทำงาน หรือ
อาสาสมัคร

- ต้องมีคนทำงาน หรืออาสาสมัคร
รับผิดชอบชัดเจน

11 เกณฑ์องค์กร สภารับทะเบียนจัดตั้ง สภาองค์กรของผู้บริโภค

ผลการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคเป็นที่
ประจักษ์ไม่น้อยกว่า 2 ปี

พิจารณาจากเอกสารในประเด็นต่างๆ เช่น

- รายงานผลการดำเนินงานขององค์กรย้อนหลัง 2 ปี
- บันทึกการประชุม (Minute of the meeting) มีการจัดเก็บบันทึกการประชุมไว้อย่างเป็น
กิจจะลักษณะ
- มีการติดตามการดำเนินการตามมติที่ประชุม
พิจารณาจากบันทึกการประชุม หรือการสอบถาม
จากผู้เกี่ยวข้อง

ไม่ถูกจัดตั้งโดยรัฐหรือภาครัฐกิจ

- มีการอธิบายประวัติความเป็นมา
ขององค์กร

ไม่รับเงินอุดหนุนจากภาครัฐกิจ

- รายงานการเงินประจำปีย้อนหลัง 2 ปี

อำนาจในการดำเนินการ “สภาองค์กรผู้บริโภค”

หน้าที่ “สภาองค์กรผู้บริโภค”

• ต้องมีการประชุมสมาชิก และ
ผู้บริโภคทั่วไปที่สนใจอย่างน้อย
ปีละ 1 ครั้ง
เพื่อรายงานผลการดำเนินงานของ
สภาองค์กรของผู้บริโภค

เสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา
จัดสรรเงินอุดหนุนเป็นการจ่ายขาด
ให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภค ตามที่
สภาองค์กรของผู้บริโภคเสนอ

จัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานของ
สภาองค์กรของผู้บริโภคตามระยะเวลาที่
สภาองค์กรของผู้บริโภคกำหนด แต่ต้อง
ไม่เกินสามปี

สภาองค์กรผู้บริโภค

(ประเทศไทย)

Thailand Consumers Council

คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ
ผู้บริโภค

รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี ตลอดจน
ปัญหาและอุปสรรค เผยแพร่ให้ประชาชน
ทราบ และเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สภา
ผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา เพื่อทราบ
ภายในหกเดือน นับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน

ข้อดี “สภาองค์กรผู้บริโภค” I ประชาชนได้อะไร

ส่งเสริมการศึกษาวิจัย
เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

รายงาน
การละเมิดสิทธิผู้บริโภค

ช่วยเหลือสมาชิกในการไกล่เกลี่ย
หรือประนีประนอม ยอมความ

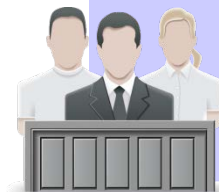
สนับสนุน และช่วยเหลือ
องค์กรผู้บริโภค

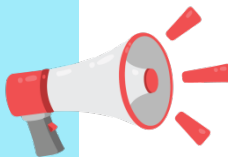
เสนอแนะนโยบาย
การคุ้มครองผู้บริโภค

ดำเนินคดีแทนผู้บริโภค

ตรวจสอบ ติดตาม เฝ้าระวัง
แจ้งเตือนภัย ปัญหาผู้บริโภค

รวบรวมและเผยแพร่
ข้อมูลให้ผู้บริโภค

ความท้าทายองค์กรผู้บริโภคร

1. ทำงานให้ทุกภาคส่วนเห็นผลงานอย่างชัดเจนต่อเนื่อง
2. จัดทำข้อมูลองค์กร หลักฐานของตนเองอย่างเป็นระบบทั้งออนไลน์ และออฟไลน์
3. ติดตามและมีส่วนร่วมกับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีอย่างต่อเนื่อง
4. องค์กรผู้บริโภครควรร่วมมือกันจัดตั้ง “สภาองค์กรผู้บริโภคร”

ความท้าทายของสภาองค์กรของผู้บริโภค

1. เป็น “ตัวแทนของผู้บริโภคระดับประเทศ”
2. คุ่มครองและพิทักษ์สิทธิผู้บริโภคได้จริง
3. การรวมตัว “องค์กรของผู้บริโภค” เพิ่มขึ้น
4. มีสภาเดียวและมีเอกภาพ โดยมีความเชี่ยวชาญหลายด้าน

สภาองค์กรผู้บริโภค

(ประเทศไทย)

Thailand Consumers Council

คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ
ผู้บริโภค

ร่วมมือกันจัดตั้ง
“สภาองค์กรผู้บริโภค”
ให้มีพลัง มีเอกภาพ
คุ้มครองสิทธิผู้บริโภค
ได้อย่างจริงจัง